

MEMO

Datum	24 februari 2018
Behandeld door	J.H. Greeven
Doorkiesnummer	030 – 28 64944
E-mailadres	j.greeven@utrecht.nl
Kenmerk	5168717
Onderwerp	Artikel in NRC Handelsblad over Uithoflijn
Beleidsveld	Verkeer en mobiliteit

Geachte leden van de raad,

Naar aanleiding van het artikel over de Uithoflijn in de NRC van zaterdag 24 februari 2018 informeer ik u hierbij over een aantal aspecten die mogelijk vragen oproepen.

Gemeente en provincie Utrecht zijn vooraf in kennis gesteld van het artikel en we hebben als gezamenlijke opdrachtgevers een reactie gegeven aan de krant. Deze reactie heeft niet geleid tot een aanpassing van het artikel. Wel is een samenvatting van onze gezamenlijke reactie naast het artikel geplaatst. De gehele reactie luidde:

“De gemeente en provincie Utrecht betreuren het dat ambtenaren in het artikel met naam en toenaam worden genoemd en de genoemde ambtenaren in dit artikel in een verkeerd daglicht worden gesteld. De beschreven werkwijzen van de genoemde ambtenaren zijn geen éézijdige of zelfstandige acties maar komen voort uit besluiten die door het gemeente- en provinciebestuur zijn genomen.

Tussen opdrachtgevers en BAM is een contract afgesloten voor de aanleg van de trambaan. De samenwerking tussen projectorganisatie Uithoflijn en BAM dreigde te resulteren in een juridisch conflict met de aannemer, waardoor de voortgang van de aanleg van de trambaan zou stagneren met dito financiële consequenties als gevolg. Als opdrachtgevers koersten we op herstel van de samenwerking met de opdrachtnemer gebaseerd op het afgesloten contract.

De provincie Utrecht, de gemeente Utrecht en BAM CUU hebben toen afspraken gemaakt over samenwerken op een andere manier, die een andere aansturing van de projectorganisatie Uithoflijn vroeg. In onderling overleg is besloten de organisatiestructuur te versterken en een gezamenlijk ‘bouwteam’ in te richten.

Aanvullende afspraken tussen opdrachtgever(s) en BAM zijn doorlopend gemaakt en altijd verwerkt in aanvullende contractuele afspraken. Daar waar de aannemer niet conform het contract heeft gehandeld komen de kosten ook voor rekening van de aannemer. De spoorconstructie op de Herculesbrug is daar een duidelijk voorbeeld van.

De provincie is op basis van de uitgevoerde klokkenluidersregeling van mening dat er geen sprake is van belangenverstremgeling tussen de provinciedirecteur en de BAM. Het is voor de provincie Utrecht niet relevant welke opdrachten iemand in het verleden heeft uitgevoerd,

zolang de taken namens de provincie daardoor niet nadelig worden beïnvloed en hij integer kan handelen. GS hebben geen reden te twijfelen aan de integriteit van de provinciedirecteur. Daarnaast zijn in het project en sturing van het proces checks en balances ingebouwd voor gesprekken met de aannemer.”

Ook hebben we de NRC een aantal correcties op een aantal specifieke paragrafen in concept artikel aangegeven, waarvan alleen de laatste is overgenomen:

In de derde (nu vierde) alinea wordt gesuggereerd dat financiële problemen niet naar buiten zouden mogen komen. Dat is volstrekt onjuist. Er zijn steeds voortgangsrapportages opgesteld die openbaar zijn gemaakt. Daarnaast zijn er steeds raads- en statenbrieven gestuurd met updates over planning en eventuele risico's. In het verslag van de stuurgroep over dit specifieke voorbeeld staat dat de woordvoeringslijn is besproken (dus niet vastgesteld) en dat er een nieuw voorstel komt.

In de (voor)laatste alinea wordt gesuggereerd dat BAM niets extra's betaalt. Er is geen grondslag om de meerkosten voor rekening BAM te brengen, want BAM heeft in deze conform contract gehandeld: de 84 miljoen valt onder opdrachtgeversrisico, niet opdrachtnemersrisico. Tenslotte wordt aangegeven dat de provinciesecretaris is opgestapt, maar deze is bijzonder verlof verleend.

Aanvullend op deze gezamenlijke reactie wil ik u nog het volgende meegeven, mede naar aanleiding van de bespreking van de herijking planning en financiën van de Uithoflijn in de commissievergadering Stad en Ruimte van 18 januari 2018 en in de raad van 8 februari 2018.

Uitgangspunt is altijd geweest om de Raad goed en volledig te informeren. In de rapportages en brieven aan de Raad hebben we steeds de actuele, bekende stand van zaken gemeld, uiteraard op hoofdlijnen, met steeds het belang voor ogen om Raad en Staten goed te informeren. In de Stuurgroep Uithoflijn heb ik herhaaldelijk aangedrongen op transparantie en open communicatie.

Het artikel kan ten onrechte de indruk wekken dat een deel van de € 84 miljoen verhaald had kunnen worden op de opdrachtnemer. In de raadsbrief van 31 januari is uiteengezet waar de € 84 miljoen euro uit is opgebouwd. Daarbij is een driedeling aangebracht:

1. Kosten verbonden aan de vertraging en beheersmaatregelen. In diezelfde brief is toegelicht wat de oorzaak van de vertraging was. Omdat de oorzaak van de vertraging die nu is opgetreden niet te wijten is aan het handelen van de opdrachtnemer, zijn deze kosten niet te verhalen op de opdrachtnemer.
2. Kosten verbonden het afbouwen van de traminfrastructuur. Deze kosten zijn evenmin te verhalen op de opdrachtnemer. De extra werkzaamheden waren niet voorzien bij de aanbesteding en dus ook niet opgedragen aan de opdrachtnemer.
3. Kosten die die verband houden met de voorbereiding exploitatie en beheer van de Uithoflijn en de realisatie van de nieuwe tramremise. Deze werkzaamheden vallen in het geheel niet in scope van de opdrachtnemer.

Net als de opdrachtgever wordt ook de opdrachtnemer geconfronteerd met tegenvallers. De extra kosten die daaraan verbonden zijn, worden niet afgewenteld op de opdrachtgevers. Een duidelijk voorbeeld daarvan is de Herculesbrug. De vele extra werkzaamheden die benodigd waren om de

sporen op de juiste wijze te bevestigen heeft de aannemer niet bij de opdrachtgevers in rekening gebracht.

Over de wijziging in de projectorganisatie eind 2016 wil ik u nog melden dat dit een bewuste ingreep in het managementteam was. Er werd een managementstijl gehanteerd die onvoldoende rekening hield met de belangen van opdrachtgevers en opdrachtnemer. Een patstelling dreigde en die zou kunnen uitmonden in een juridisch gevecht met groot risico op verdere escalatie en hoge maatschappelijke kosten. In het belang van alle partijen, waaronder die van de reiziger, hebben we besloten om de sturing bij zowel opdrachtgevers als bij opdrachtnemer aan te passen, de samenwerking te versterken en het escalatiemodel te verhelderen en te versnellen. U bent op 15 december 2016 geïnformeerd over het instellen van het 'bouwteam'. In de raadsinformatiebijeenkomst op 2 februari 2017 ben ik namens het college ingegaan op de versterking van de samenwerking in het stationsgebied, de versnellingsafspraken op de hele lijn en de verbeterde escalatielijnen. Gegeven de situatie op dat moment achtten wij deze interventies zakelijk gezien het meest effectief om het project vlot te trekken.

Ik wil u erop wijzen dat ook Provinciale Staten heden geïnformeerd wordt. In een brief gaat de gedeputeerde in op de personele aspecten en integriteitsvragen die in het artikel naar voren komen.

Met vriendelijke groet,

Lot van Hooijdonk